

KAKO SE HARMONIKAŠI PRIPREMAJU ZA NATJECANJE

Svi putovi vode u Opatiju

Na seminaru s profesorom Miljanom Bjeletićem

Ova jesen u znaku je harmonikaša srednjoškolaca. Trio harmonika koji čine maturant Ivan Horvat i dvoje učenika 2. razreda, Lara Smolić i Gabrijel Sočković, intenzivno se pripremaju za natjecanje. Tek nekoliko dana dijeli ih od puta u Opatiju, gdje će kao jedini trio harmonika u III. kategoriji discipline Trija predstavljati Glazbenu školu Slavonski Brod na 57. hrvatskom natjecanju učenika i studenata glazbe i plesa.

Vježbali su radnim danima, katkad u ranojutarnjim, katkad u kasnim večernjim satima, subotama i nedjeljama, pripremajući program kojim će se predstaviti na natjecanju.

Kako bi se što bolje pripremili, njihov mentor profesor Marijan Belović pozvao je našega stalnoga gosta, profesora Miljana Bjeletića iz Novog Sada, koji je održao dvodnevni seminar za učenike Odjela za harmoniku. Trio je nastupio i na 1. međuzupanijskoj smotri komornih sastava Slavonije i Baranje održanoj u Osnovnoj glazbenoj školi Pakrac.

Nastupili su na otvaranju izložbe *Nikola Tesla - Čovjek koji je rasvijetlio svijet* u Muzeju Brodskog Posavlja, na svečanosti obilježavanja Dana dobrovoljnih darivatelja krvi u organizaciji Gradskog društva Crvenog križa Slavonski Brod, na školskoj Kvintoli i roditeljskom sastanku Odjela za harmoniku. Cilj je bio uvijek isti - skupiti što više iskustva i graditi interpretativnu sigurnost. Jer samo se s puno vježbe i puno truda može doći do vrhunskih rezultata!

S nastupa na Kvintoli

"Studena" Kvintola

Pred učenicima naše škole novi je koncertni zadatak - druga po redu ovogodišnja Kvintola, a ujedno i posljednja u prvom nastavnim polugodištu. Nakon odličnih nastupa prošloga mjeseca, osnovnoškolci i srednjoškolci priredit će nove glazbene zanimljivosti.

Dodite ih poslušati i pljeskom pozdraviti u srijedu, 27. studenog u večernjim satima!

Impressum

Izdavač:
Glazbena škola Slavonski Brod

Za izdavača:
Mirela Jagodić, ravnateljica

Glavna urednica:
Mirta Špoljarić, prof.

Urednici:
Mislav Dokuzović (Odjel za teorijske glazbene predmete) i Ana Lukšić (Odjel za pjevanje),
učenici 3. r. SGS

Kontakt

Glazbena škola Slavonski Brod
Vukovarska 1
35000 Slavonski Brod

Tel./fax: 035/447-148
E-mail: glazbena@gs-sbrod-sb.skole.hr
<http://www.gsslavonskibrod.com>

Musica

GLASILO GLAZBENE ŠKOLE SLAVONSKI BROD

GODIŠTE VI. BROJ 3

STUDENI 2019.

U POVODU MJESECA HRVATSKE KNJIGE

Glazbom i čitanjem oplemenjajte svoj "etos"

Čitanje definiramo kao proces usvajanja kakva teksta na temelju prethodnog poznavanja njegova jezika i pisma, ali i stilske, autorske, povijesne i kulturne pripadnosti. Uključuje čitateljsku sposobnost shvaćanja sadržaja, poruke, ideje, značenja ili smisla koje tekst prenosi i ima odgojno-obrazovni značaj kao i glazba.

Ritam je bitna oznaka poetskog govora. On označava naročitu organizaciju glasovnih, misaonih cjelina, koja ne dopušta ni najmanje izmjene u redu i izboru riječi. Ta je organizacija strože postavljena u stihu nego u sintaktičkoj organizaciji proznog teksta. Ritam prozne rečenice nije čvrsto određen jer izbija iz unutrašnjega tonskog i nejednakog gibanja. Stih nikada ne dolazi sam zbog čega tek u nizu stihova osjećamo jednostavnije oblike ponavljanja i ostale izražajne postupke koji ga obilježavaju, stoga nije slučajno povezan s glazbom koja ritmom i harmonijom nalazi put do čovjekove duše.

Grci su glazbi pridavali veliki odgojno-obrazovni značaj smatrajući je najplemenitijom od svih umjetnosti. Melodiju izgrađuju pojedine ljestvice koje imaju posebnu izražajnost na kojoj se temeljio pozitivan i negativan odnos prema melodiji nazvan "etosom" u glazbi. Heraklit pojam rabi u smislu "moralnog karaktera" jer glazba ima jako psihološko i etičko djelovanje na čovjeka te može utjecati na njegov karakter i

ponašanje. Međutim, njezino je djelovanje antitetičko: glazba može proizvesti dobro i zlo; red i anarhiju; mir i nespokoj; umiriti nas ili uznemiriti itd. Glazbeni "etos" polazi od pretpostavke postojanja veze između pokreta glazbenih elemenata i određenih pokreta čovjekove duše te počiva na emocionalnoj snazi melodije, koja opet ovisi o ljestvici na čijim osnovama počiva melodija, a pojedine ljestvice su pobuđivale "negativan" odnos. Ipak, treba naglašavati pozitivne utjecaje glazbe.

Platon je smatrao kako bavljenje glazbom ima odgojno-pedagošku i moralnu vrijednost, stoga ne služi samo pukoj zabavi nego buđenju i poticanju vrlina. Aristotel je glazbu promatrao kao pročišćenje ili katarzu i duhovni užitek. Pitagorejci su smatrali kako se ispravnim korištenjem glazbe može poboljšati zdravlje, odnosno uspostaviti harmonija unutar čovjeka pa zagovaraju "terapiju glazbom".

U ritmu čitanja nastavite oplemenjivati svoj "etos", stoga slušajte glazbu i čitajte!

Mihaela Šebalj Zavor, prof.
Gimnazija Matija Mesić

RAZGOVOR Hrvatska skladateljica LINDA URAN, u povodu uglazbljenja Tadijanovićeviskih stihova

Visoka žuta žita pobudila su nešto iskreno i nevino u meni

Zahvaljujući profesorici pjevanja Tihani Havelka Tudaković, Glazbena škola Slavonski Brod uspostavila je suradnju s mladom hrvatskom skladateljicom Lindom Uran.

Povod toj suradnji skladateljicino je bavljenje uglazbljivanjem stihova hrvatskih pjesnika, među kojima se našao i Dragutin Tadijanović, ugledni pjesnik i akademik, a naš zavičajnik rođen u Rastujsu. Njegova *Visoka žuta žita* potaknula su Lindu Uran na skladanje solo pjesme koja, pak, još uvijek nije doživjela svoju službenu praizvedbu. Čast da upozna ovu skladbu dobila je naša maturantica Sandra Böhm, koja je *Visoka žuta žita* izvela na Kvintoli 30. listopada uz klavirsku pratnju profesorice Helene Lamešić.

Osnovnu i srednju glazbenu školu Linda Uran završila je u rodnom gradu Rijeci, i to dva odjela - teorijski i pjevanje. Ovoga ljeta diplomirala je primijenjenu kompoziciju na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Zlatka Tanodija. Skladala je klasične skladbe, glazbu za kazalište, radijske emisije i animirane filmove, a u veljači 2019. godine dobila je stipendiju Fonda *Rudolf i Margita Matz* za poticanje stvaralaštva mladih skladatelja.

Kada ste počeli pisati prve skladbe?

Prvo sam počela skidati popularnu glazbu pa tako i skladati istu na klaviru i to relativno rano, još u osnovnoj školi, samo kako bih izbjegavala vježbati klasični repertoar koji se uči u glazbenim školama. Tek kasnije, u 3. ili 4. razredu srednje glazbene škole počela sam skladati ozbiljniju glazbu jer ona ipak zahtijeva disciplinu i posvećenost rada na materijalu, ali i određenu dozu zrelosti, naslušane glazbene literature i povrh svega znanja o ozbiljnoj umjetničkoj glazbi.

Što Vas je navelo na studij primijenjene kompozicije?

Jedno ljeto htjela sam se upoznati s glazbenom produkcijom, stvaranjem i snimanjem vlastitih pjesama. Tad mi je tata kupio zvučnu karticu i digitalni klavir koje sam spojila na računalo kako bih lakše mogla snimati i producirati svoju glazbu. Taman sam u to vrijeme postala

maturantica i odlučila sam se spremati za studij kompozicije. Kad mi je jedna profesorica iz srednje glazbene škole rekla da na Muzičkoj akademiji u Zagrebu postoji studij primijenjene kompozicije, shvatila sam da bi to mogao biti jako zanimljiv i dinamičan studij. Dvije sam se godine spremala za studij. Nakon mature prvo sam upisala studij glazbene pedagogije jer jako volim podučavati, a godinu kasnije i studij primijenjene kompozicije kojeg sam i diplomirala kod profesora Zlatka Tanodija.

Zbog čega ste odlučili uglazbljivati hrvatske pjesnike?

Sve je počelo uglazbljivanjem pjesme *Maglica* Drage Gervaisa prije dvije godine. Tad mi je pala ideja na pamet; zašto ne bih napravila više pjesama i uvrstila ih u vlastitu zbirku solo pjesama namijenjenih baš učenicima i studentima solo pjevanja. Počela sam doslovno kopati po literaturi i neprestano tražiti kako bih pronašla pjesme koje mi odgovaraju i koje bih mogla lijepo uglazbiti, ali isto tako i otpjevati. Kad sam shvatila da u jednu ruku pišem i sebi, tad sam odlučila posvetiti zbirku solo pjesama svojoj profesorici iz srednje škole Ariani Bossi.

Odlučila sam se isključivo za hrvatske pisce jer je uvijek poželjno i pametno početi na domaćem i poznatom "terenu". Od velike je važnosti, a pogotovo danas, da čuvamo našu kulturu bila ona likovna, glazbena ili književna. Od poznatih književnika uglazbila sam djela Stanislava Femenića, Vesne Parun, Miroslava Krleže, Antuna Gustava Matoša, Drage Gervaisa, Dragutina Tadijanovića, Vladimira

Linda Uran: Inspiracija je munjevita pojava koja se kao elektricitet raprši po čitavom organizmu

Vidrića, Antuna Branka Šimića, Dobriše Cesarića i još mnogo njih.

Kako i kada su nastala *Visoka žuta žita*? I zašto baš ta pjesma?

Pjesma *Visoka žuta žita* nastala je u ljeto ili jesen 2017. u Rijeci. Ondje imam jednu zbirku poezije koja sadržava brojne pjesme naših književnika pa sam tako u njoj pronašla i pjesmu *Visoka žuta žita* Dragutina Tadijanovića. Posebno se sjećam kad smo u osnovnoj školi iz književnosti obrađivali upravo Tadijanovićev opus kad se obilježavala njegova stota godina života. Jako su mi se svidjele njegove pjesme jer su živopisne i pune pjesničkih slika. *Visoka žuta žita* podsjećaju me na djetinjstvo i razdoblje bezbrižnosti, a kako je on slikovito opisao rosna polja žutih žita i što je osjećao dok je prolazio kroz njih, nešto me asociralo na scenarij iz mog života i odlučila sam uglazbiti pjesmu.

Molimo Vas da nam ju opišete.

Bitno je da na jednoj valnoj duljini pronađete zajednički jezik s književni-

kom, da pjesma i njena priča nešto pobude u vama. Tako su i *Visoka žuta žita* pobudila nešto iskreno i nevino u meni. Kad sam pročitala pjesmu rekla sam si da ju moram uglazbiti jer samo čitajući pjesmu vidjela sam, ali i čula, da već sadrži (glazbene) fraze, određeno melodijsko kretanje vokalne dionice i ritam.

Moj zadatak kao skladateljici je da pažljivo oslušujem tekst i da dobro čujem sve sastavnice budućega glazbenog djela, da ih interpretiram što točnije i što preciznije na neki svoj originalni način. Što sam više puta čitala pjesmu, to su fraze i melodija postajale sve jasnije i jasnije i kad je već bilo vrijeme da sjednem za klavir i krenem harmonizirati melodiju, rekla sam si: "Da, to je to. To jednostavno mora zvučati tako."

Mislim da ne trebam previše riječima opisivati skladbu upravo zato što je gospodin Tadijanović učinio većinu; ja sam samo stihovima poklonila jednu dodatnu dimenziju - glazbu. Glazbu kakvu sam ja zamislila i doživjela čitajući ovu pjesmu. Ipak, svaki slušatelj će ovo glazbeno djelo

doživjeti i protumačiti na svoj način.

Kada uglazbljujete stihove, je li Vam važniji tekst ili glazba?

Treba jako, jako pažljivo oslušivati tekst. On sve kaže, narativ kojim je pisan, naglašeni i nenaglašeni slogovi određuju način na koji ćete krojiti melodijsku liniju. Mjera, tempo, rima ili jednak broj slogova u stihu određuju ritam, a na vama je hoćete li i kako čuti tekst te ga na temelju toga uglazbiti. Sve se krije u tekstu. Ne smije ga se podcjenjivati. Odnos glazbe i teksta mora se shvatiti na način

da jedno s drugim čine jedinstveno glazbeno djelo i da to glazbeno djelo ne bi postojalo bez glazbe ili teksta. Međutim, neki drugi skladatelj skladao bi drukčiju glazbu na ovaj tekst ovisno o njegovim afinitetima, skladateljsko-tehničkim postupcima, glazbenom ukusu i iskustvu.

Ima li Vaša pjevačka karijera i školovanje utjecaj na Vaše shvaćanje odnosa teksta i glazbe, glasa i instrumenta?

Dobro pitanje. Ima, i to mnogo. Kad sam prije skoro tri godine opet počela izdvajati vrijeme za rad na glasu, počela sam uviđati koliko to utječe i na moju skladateljsku djelatnost. Tekst i glazba moraju činiti jedinstveno djelo, stvoriti ugođaj i prenijeti emociju na slušatelja. Shvaćanje teksta kod pjevača je drugačije jer je pjevač taj koji priča/pjeva priču, iako ima trenutaka kad tekst treba i žrtvovati zbog drugih prioriteta kod pjevanja.

Naime, kad skladam za glas automatski razmišljam kao pjevač, kako bi to oni najbolje i najprirodnije otpjevali, ali kad dođe vrijeme probi i ako vidim da je ne-

što nelogično ili nespretno, onda imam tu mogućnost prepravka zapisa jer sam autor djela, dok kod Mozarta ili Rossinija nemam. Shvatila sam da bi se prema svakom instrumentu trebalo postupati i razmišljati kao instrumentalist, u smislu da treba jako dobro znati građu i iskoristiti prirodu instrumenta, način na koji svaki instrument proizvodi i razvija ton.

Ali može se razmišljati i kao pjevač zato što su pjevači živa bića i za opstanak im je primarno potrebno disanje. Tako se nauči razvijati fraza, početak i kraj jedne cjeline, a pjevaču je instrument cijelo tijelo kojim kontrolira dah i tako proizvodi ton. Na primjer, ako se napravi analogija s nekim instrumentom iz sekcije gudača, treba zamisliti da gudalo predstavlja dah i tako krojiti frazu. Cilj je svakom instrumentu napisati dionicu prilagođenu za samu prirodu određenog instrumenta.

Čija Vas glazbena, a čija književna djela inspiriraju?

Inspiracija je vrlo neočekivana, ali munjevita pojava. Dogodi se u toliko kratkom i brzom trenutku kao elektricitet koji vrši snažan utjecaj na vas. Ona se raprši po čitavom organizmu. Može se javiti i kad čitate ili slušate uistinu bilo što, ili pak jedna riječ ili pojam može je aktivirati. A da bi se ona aktivirala moram biti kompletno otvorena, gledati, slušati, oslušivati i upijati stvarno sve, kao spužva. Ona kod mene funkcionira po principu instinkta, i po svemu što se akumuliralo do sada: iskustva, znanja, osjećaji, doživljaji, kad čitam, slušam, gledam ili komuniciram s nekim. Tako da ne mogu govoriti koja me glazbena, a koja književna djela inspiriraju kad se inspiracija krije uistinu bilo gdje.

Ali kad nađem malo vremena za sebe uvijek si volim pustiti *Queen* i *Ekatarinu veliku*, a volim istraživati i djela suvremenih skladatelja. Isto vrijedi i za književna djela. Trenutno čitam djela Marije Jurić Zagorke i istražujem o Dragi Gervaisu. Istraživanja su od iznimne važnosti i moraju biti neizostavni dio ne samo skladatelja, već svih umjetnika!